

ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОЇ ЕНЕРГЕТИКИ
КАФЕДРА ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ТА МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри транспортних
технологій та механічної інженерії
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 р.
 Андрій БУКЕТОВ

СИЛАБУС З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Педагогічна практика

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: J «Транспорт та послуги»

Спеціальність: J5 «Морський та внутрішній водний транспорт»

Освітньо-наукова програма: Транспортні технології: експлуатація, ремонт
та управління рухом засобів водного транспорту

Семестр / курс навчання: четвертий / другий

Статус освітнього компонента: обов'язковий

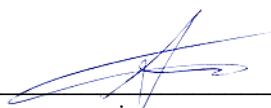
Форма навчання: очна/заочна

Херсон 2026 р.

Силабус освітнього компонента (ОК) «Педагогічна практика» розробив
д.т.н., проф. Букетов А.В.

Гарант освітньо-наукової програми

Андрій БУКЕТОВ
ПІБ


підпис

Завідувач аспірантурою та докторантурою

Едуард АППАЗОВ
ПІБ


підпис

Наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів, молодих
вчених
Протокол № 1 від «3» вересня 2026 р.

1. Загальна інформація	
Назва ОК	Педагогічна практика
Викладач	д.т.н., проф. Букетов А.В.
Контактний номер викладача	(050)7499314
E-mail викладача	buketov@tntu.edu.ua
Код ОК з освітньої програми	ОК 8
Обсяг ОК	3 кредити / 90 годин (з них 90 годин відносяться до самостійної роботи).
Посилання на сайт	https://mdl.ksma.ks.ua/course/view.php?id=2858
Час проведення занять, консультацій	4 семестр
Передреквізити і постреквізити ОК	«Професійна етика науковця», «Філософія науки та інновацій», «Науковий стиль української мови».
2. Анотація до курсу	
Педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом підготовки до науково-педагогічної діяльності, видом практичної діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії щодо організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, викладання спеціальних ОК, науково-методичної роботи. Проходження педагогічної практики включає навчально-методичну роботу (підготовка до занять, методична робота, відвідування та аналіз занять, відвідування консультацій) та аудиторне навантаження (проведення лекцій, семінарів, практичних (лабораторних) занять) без оплати праці за даний вид робіт. Під час відвідування занять викладачів відповідних ОК, здобувачі повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації освітньої діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання. У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні знати: - організацію навчального і виховного процесу у закладі вищої освіти; - структуру та зміст викладацької діяльності; - методику підготовки і проведення занять, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів; - основи навчально-методичної діяльності у закладах вищої освіти; - психологічні аспекти навчання та творчої діяльності тощо. вміти: - структурувати та перетворювати наукові знання в навчальний матеріал; - систематизувати навчальні та виховні завдання; - використовувати методи та засоби інтерактивного навчання, скласти ситуаційно задачі, тестові завдання тощо; - застосовувати новітні освітні технології; - розробляти робочу програму фахової ОК. отримати навички: - визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно до встановленої мети; - розроблення методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи; - оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності тощо. Передбачається застосування наступних методів навчання: - методи викладання ОК на кафедрі, їх практичне оволодіння, метод творчого	

підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, метод самовдосконалення, підвищення кваліфікації, методи та засоби інтерактивного навчання, метод вирішення ситуаційних задач, застосування новітніх освітніх технологій;

- метод самонавчання у контексті розроблення робочої програми фахової ОК, визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно до встановленої мети;

- метод самоорганізації у напрямку розроблення методичних матеріалів для всіх видів навчальної роботи, оформлення документації щодо планування та результатів викладацької діяльності тощо.

3. Мета та завдання курсу

Мета ОК. Метою ОК освітнього процесу у закладі вищої освіти, викладання спеціальних ОК, науково-методичної роботи.

Завдання педагогічної практики полягають у:

- безпосередньому ознайомленні з формами та методами викладання ОК, які використовують на відповідній кафедрі, а також їхньому практичному оволодінню;

- вихованні у здобувачів творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, формуванню потреби у самовдосконаленні, підвищенні кваліфікації;

- здобутті професійних якостей майбутнього викладача – вміння готувати лекційний матеріал з використанням останніх досягнень в певній галузі науки, чітко, доступно, логічно та послідовно викладати цей матеріал здобувачам освіти, керувати аудиторією тощо;

- формуванні вміння критично оцінювати лекції та семінарські заняття колег та робити на їх основі висновки щодо організації власної викладацької роботи.

4. Результати навчання (компетентності) та методи їх вимірювання

Вміння провадити викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби та технології при розробці методичного забезпечення освітнього процесу. Розуміти принципи, методи та методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях як у сфері транспортних технологій, так і у викладацькій практиці. Здатність трансформувати теоретичні знання у практичну площину. Уміння застосовувати функцію самоорганізації та самомотивації. Вміння складати плани оперативного та тактичного управління дослідницькою діяльністю. Вміння встановити самостійно дослідницькі цілі. Вміння користуватися методичними інструментами визначення рівня впливу факторів зовнішнього середовища на ефективність роботи групи дослідників.

Методи їх вимірювання.

Документи практики визначають зміст освітнього процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до практикантів та вміщують форми контролю за їх виконанням. До документів педагогічної практики належать: протоколи засідань кафедр, звіти здобувачів про проходження Практики, відгук керівника.

Звіти практикантів є основним звітним документом. Звіт про проходження педагогічної практики містить:

- щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики;
- тексти лекцій, які прочитав практикант;
- методичні розробки відповідних семінарських (практичних/лабораторних) занять;
- рекомендації щодо вдосконалення організації та проведення педагогічної практики.

Оцінці з боку керівника практики підлягають усі завдання, які виконує практикант. Лекції та семінарські (практичні/лабораторні) заняття оцінюються як за змістом, так і за дотриманням методики викладання.

Кінцеву узагальнену оцінку педагогічної практики за 100 бальною шкалою затверджують на основі усного та письмового звіту на засіданні кафедри, відповідальної

за підготовку здобувачів. Вона повинна враховувати рівень виконання завдань практики та зміст представлених документів.

Для оцінювання успішності здобувачів очної та заочної форми навчання використовується рейтингова система, яка передбачає розподіл балів за виконання всіх запланованих видів робіт.

Формою підсумкового контролю є залік. Здобувачі допускаються до складання заліку за умови виконання усіх теоретичних та індивідуальних робіт з ОК.

5. План вивчення ОК

Слід зазначити, що загальна кількість годин з даної ОК – 90, з них 90 годин відноситься до самостійної роботи; 3,0 кредити.

Нижче наведено розподіл розділів і тем роботи, які відносяться лише до самостійної роботи здобувача.

№ з/п	Назва розділів та тем	Обсяг годин					
		Очна форма навчання			Заочна форма навчання		
		Лекція (год)	ПЗ (год)	СР (год)	Лекція (год)	ПЗ (год)	СР (год)
1	2	3	5	6	7	9	10
1	Відвідування лекцій	8	–	–	8	–	–
2	Відвідування семінарських (практичних/лабораторних) занять	–	8	–	–	8	–
3	Відвідування консультацій, які проводить викладач відповідної кафедри	4	–	–	4	–	–
4	Опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять	–	–	8	–	–	8
5	Підготовка текстів лекцій, що будуть проведені	–	–	12	–	–	12
6	Підготовка методичних розробок до семінарських (практичних/лабораторних) занять, що будуть проведені	–	–	10	–	–	10
7	Проведення лекцій (за участю наукового керівника)	8	–	–	8	–	–
8	Проведення семінарських (практичних/лабораторних) занять (за участю наукового керівника)	–	8	–	–	8	–
9	Проведення консультацій	–	8	–	–	8	–
10	Індивідуальна робота зі здобувачами – курсантами (студентами)	–	–	16	–	–	16

Всього (год)		20	24	46	20	24	46
6. Графік самостійної роботи							
№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю			
1	Відвідування лекцій	8	Лютий – травень	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу			
2	Відвідування семінарських (практичних/лабораторних) занять	8	Лютий – травень	Опрацювання теоретичних основ прослуханого матеріалу			
3	Відвідування консультацій, які проводить викладач відповідної кафедри	4	Лютий – травень	Опрацювання теоретичних основ прослуханого матеріалу			
4	Опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять	8	Лютий – травень	Опрацювання теоретичних основ з літературних джерел			
5	Підготовка текстів лекцій, що будуть проведені	12	Березень - травень	Опрацювання теоретичних основ з літературних джерел			
6	Підготовка методичних розробок до семінарських, практичних (лабораторних) занять, що будуть проведені	10	Березень - травень	Опрацювання теоретичних основ з літературних джерел			
7	Проведення лекцій (за участю наукового керівника)	8	Березень - травень	Проведення лекцій			
8	Проведення семінарських (практичних/лабораторних) занять (за участю наукового керівника)	8	Березень - травень	Проведення семінарських занять			
9	Проведення консультацій	8	Березень - травень	Проведення консультацій			
10	Індивідуальна робота зі здобувачами – курсантами (студентами)	16	Березень - травень	Комунікативний підхід до вирішення проблемних ситуацій			
Разом		90	-	-			
7. Рекомендована література							
Основна:							
1. Закон України від 01.07.2014 р. №1556-VII «Про вищу освіту» (із змінами і доповненнями).							
2. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затверджений постановою Кабінету							

Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами).
 3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ХДМА;
 4. Кодекс корпоративної культури та академічної доброчесності Херсонської державної морської академії;

Допоміжна:

5. Типове положення про кафедру ХДМА
 6. Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ХДМА
 7. Положення про організацію освітнього процесу в Херсонській державній морській академії;
 8. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ХДМА
 9. Положення про організацію НМР в ХДМА

Інтернет-джерела:

10. https://ksma.ks.ua/?page_id=3394
 11. https://ksma.ks.ua/?page_id=2087
 12. https://ksma.ks.ua/?page_id=3125
 13. <https://mdl.ksma.ks.ua/course/index.php?categoryid=984>

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Елементи навчальної діяльності	Кількість занять	Максимальний бал	Всього балів за семестр
Відвідування лекцій	4	1	4
Відвідування семінарських (практичних/лабораторних) занять	4	1	4
Відвідування консультацій, які проводить викладач відповідної кафедри	2	1	2
Підготовка текстів лекцій та методичних розробок до семінарських, практичних (лабораторних) занять, що будуть проведені	—	6	6
Проведення лекцій (за участю наукового керівника)	4	10	40
Проведення семінарських (практичних/лабораторних) занять (за участю наукового керівника)	4	8	32
Проведення консультацій	4	1	4
Індивідуальна робота зі здобувачами – курсантами (студентами)	8	1	8
Всього максимум за семестр			100

Формою підсумкового контролю є залік. Здобувачі допускаються до складання заліку за умови виконання усіх теоретичних та індивідуальних робіт з ОК.

9. Політика ОК

Згідно з політикою доброчесності науковця та на основі положення про академічну доброчесність у ХДМА СМЯ 04-160-2019 здобувач доктора філософії повинен виконати наступні вимоги: ефективно використовувати потенційні можливості та зовнішні ресурси

для досягнення поставленої мети курсу. Не допускати плагіату та самоплагіату у своїх працях. Не пропускати аудиторні заняття. Завчасно приходити на заняття не користуватися під час занять мобільним телефоном (запізнення і користування телефоном відпрацьовуються написанням реферату). Самостійно працювати з довідковою та навчально-методичною літературою. Інтерпретувати різні спеціальні терміни в галузі транспорту.